

VĚSTNÍK

Sokolské župy Komenského.

Obsah řídí redakční kruh.

Uzávěrka redakční 15. v každém měsíci. Vychází měsíčně.

Roční předplatné 8 Kč. — Číslo 1 Kč.

Bratři - sestry!

Kvapem blíží se slosování loterie ve prospěch Tyršova domu. To jest jako „poslední okamžik závodů.“ V této poslední chvíli musí závodník naplati všechny své síly ku dosažení mety. Pro závodníka platí jen dvoje: buď zvítězí, nebo čestně obstojí. Prostřední cesty nezná.

A my, bratři, také. Buď rozprodáme všechny losy a tedy zvítězíme, nebo napiavše síly, aspoň čestně obstojíme v závodění při spolupráci na vybudování Tyršova domu. Nesmíme znáti prostřední cesty, totiž línosti, jež v našich řadách vůbec místa nemá a mít nesmí.

Povzbuzení jsouce výsledkem v některých jednotách při prodeji losů, radíme ostatním jednotám, aby následovali jejich příkladu. Někde zahráli divadlo, jinde uspořádali akademii. Z čistého výtěžku koupili losy, jež se staly majetkem jednoty. Zkuste! Losů nevracejte! Ještě i po Novém roce budete mít k tomu příležitost. Peněz zatím nikdo nežádá. Vytrvejte! Na zdar!

Kyjov, 16. prosince 1923.

Předsednictvo sokolské župy Komenského.

HLÍDKA TECHNICKÁ.

Valný sjezd cvičitelstva sokolské župy Komenského, konaný dne 11. listopadu 1923, neobeslaly následující jednoty a pobočky: Archlebov, Blatnička, Bohuslavice, Březovice, Bukovany, Bzová, Halenkovice, Havříce, Hradčovice, Hrozenkov, Chvalnov, Ježov, Kostelec, Kožušice, Hrozn. Lhota, Lipov, Lípová, Louka, Lovčice, Milotice, Nechvalín, Nivnice, Nová Ves, Ondřichovice, Osvětimany, Petrov, Petruvka, Přeckovice, Rudice, Slavičín, Slavkov, Sobůlky, Spyřínov, Stavěšice, Střílky, Svatobořice, Temnice, Vlčnov, Vrbka, Vrbovice, Žadovice, Želetice, Žeravice, Ždánice a

Žlutavy. Z nich jsou omluveny: Bzová, Svatobořice, Žeravice a Lipov — ostatní neuznaly ani za povinnost, aby se omluvily. Valný sjezd se usnesl za tuto nekázeň pro tentokrát vysloviti dotyčným přísnou důtku a na příště neúčast pokutovati 50 Kč. Předsednictvo župní schválilo toto usnesení, neboť jim chceme pozvednouti vážnost schůzi sboru cvič. a navyknouti tak jednoty i pobočky lepšímu konání svých povinností, t. j. chceme přísnější kázeň! Jsme přesvědčeni, že opatření toto bráno bude všude vážně, neboť hodláme postupovati se vši bezohledností. Námitka, že ta pokuta je příliš vysoká — lehce odbudu; obešlete schůzi a máte to lacinější.

V zimní době budou pořádány okrskové kursy cvičitelské čtyřdenní a přičlení se k nim ještě dvoudenní kurs pro vedení mládeže v jednotách. Školu tuto považujeme za velmi nutnou pro naše cvičit. sbory, kdež stále je nedostatek odborné vzdělaných sil, a chceme ji zároveň míti průpravou pro župní školu, která bude v příštím roce. Proto jsme stanovili za povinnost všem jednotám i pobočkám tuto obeslati muži i ženami, a neobesláni pokutovati 100 Kč, není-li vůbec obeslána, a 50 Kč, je-li obeslána pouze muži, nebo jen ženami. Aby se předešlo nerozuměním, upozorňuji, že se jedná o obesláni kursu po všechny dny k tomu stanovené. Nestačí tedy poslati kursisty pouze v některý ze stanovených dní. Tam, kde ženy necvičí, přirozeně nebudou kurs navštěvovati.

V příštím roce budou pořádány župní závody, jejichž způsob a rozsah projedná technické předsednictvo a předloží ku schválení valné schůzi.

Návrh na pořádání župního výletu na Javořinu spolu se sousedními župami dává se k úvaze jednotám; valná schůze o tom rozhodne.

Pracováno budíž všemi silami o úplný rozprodej losů Tyršova domu — nechť není jednoty ani pobočky, která by losy vrátila.

V zájmu včasného uspořádání věcí technických v jednotách i župě doporučujeme jednotám, aby své valné hromady konaly v měsíci lednu a včas župě ohlásily. Při valné hromadě volí se činovníci pro příští rok, a čím dříve se tito ujmou své práce, tím spíše budou znatelný výsledky. Po valných hromadách jednot, budou pak konány župní valné schůze. Vynasnažte se tedy, aby co nejdříve dostala se naše činnost v příštím roce do chodu.

Na zdar!

Staša.

HLÍDKA VZDĚLÁVACÍ.

Blíží se konec roku a jest třeba sestaviti statistiku vzdělávací činnosti za uplynulý rok. Na konci sešitu měsíč. výkazů

jest potřebný formulář. Připomínám, že jest povinností vzdělavatele tento tiskopis řádně vyplniti do 10. ledna mně přímo zaslati, poněvadž musím do 25. ledna hotovou statistiku zaslati Č. O. S.

Formulář jest takto vyplniti: Nejdříve zapsati činnost pro členstvo, pak zvláště pro dorost a na konec pro žactvo. Podniky sokolské jsou rozděleny takto: proslovy a) sokolské b) jiné, přednášky a) sokolské, b) zdravotní, c) jiné, besedy a) s proslovem, b) bez proslovu, rozhovory a) sokolské, b) jiné, vycházky (poučné), divadla a) kusy českých autorů, b) kusy cizích autorů, koncerty, zábavy a) programové, b) taneční, loutková divadla, výstavy, akademie, školy vzdělavací, (počet přednášek a kolik nových členů jimi prošlo), ostatní předměty dosud nepojmenované na př. zpěv, kde se cvičí; rubrika o knihovně (je-li knihách zábavných a všeob. poučných, nikoliv o technických) buď vyplněna pečlivě, rovněž údaje o odebraném tisku sokol. Není třeba psati názvy proslovů, předášek atd., nýbrž jen čísla, kolik toho druhu podniků bylo provedeno, počet přítomných neuvádějte, to vše jest v měsíč. výkazech. Jedná se o řádné číselné údaje. Na př. Pro členy: Proslovů sokol. 8, jiných 12, přednášek sokol. 2, zdravotní 2, jiné 4 atd. Pro dorost: Proslovů sok. 10, jiných 5, besídek s proslovem 3, bez proslovu 2 atd. Pro žactvo: Proslovů sok. 9 atd.

Kdo mně do 10. ledna nezašle výkaz, bude upomenut sice, ale práci tím ztíží a způsobí zbytečná vydání župě a tím i jednotě. Dejte se tedy do té práce o Vánocích, kdy budete míti trochu času volného. Veselé Vánoce!

Ve sbírce sokol. přednášek vyšlo již 10. číslo Fr. Mašek, náměstek starosty Č. O. S.: Volnost, rovnost, bratrství! (2 Kč-). Posledně upozornil jsem na výtah ve Věst. sokol. Jest to přednáška vynikající prostým, upřímným a nehledaným způsobem řeči a bude Vámi jistě uvítána jako pomůcka k vysvětlení našich základních hesel, jsou zároveň mravním základem všelidství.

Ondráček, žup. vzděl. v Uh. Hradišti.

DIVADLO.

Rudolf Kynčl:

Co měsíc dal.

1. „Sokol“ v Uh. Hradišti byl jediný, který mé zprávy — zaslání 1 exempláře hraného divadla pro div. žup. knihovnu u poslech a zaslal 2 exempláře. Seznam náš je tudíž sporý. 1. „Mrak.“ (K. Scheinpflug). Drama, 3 dějství, 3 muž., 3 žen., pokoj. 1. „Na čem záleží.“ (O. Wilde). Tr. komedie. 4 dějství, 7 muž., 4 žen., pokoj, zahrada, salon. Která jednota příště. 2. Je tu návrh, aby

se vedoucí (režiséři?) sešli ku společné poradě. Vitám tento návrh. O důležitosti jeho zbytečně psát. Kdy navrhujete schůzku? 3. 24. XI. sehrála jednota uh. hradištská „Arak.“ (Viz seznam). Režisér br. Hylský. Hra dávana v Uh. Ostrohu v Sokolovně. 4. Strážnice 2. prosince, sál „Černého orla“ dávala Langrovu veselohru „Velbloud uchem jehly“. Režisér Dr. Jar. Koutecký. 5. Kyjov 9. prosince v „Občanské záložně“ J. Hilberta hru o 3 děj. „Jejich štěstí“ (ve prospěch Tyršova domu v Praze). Režiséři br. M. Švígler a br. F. Kapoun. 6. Velká 21. prosince Sokola-Tůmy „Pasekáři“. Režisér br. J. Hudeček. Vrbovce 24. XI. Sedláčkovu veselohru „Čertův mlýn“. Režisér br. V. Knaisl. 8. Louka 24. XI. Olivovu veselohru „Julinčiny vdavky“. Režisér br. J. Pavlík. 9. Ještě jednou podotýkám, že věci, týkající se divadla, buďtež zasílány na adresu: Rudolf Kynčl, odb. uč. Velká u Veselí n./Mor. Vše se zbytečně zdržuje a jak redakci, tak hudebníci se způsobují zbytečné výlohy a obtíže. 10. Pište stručně, věcně, čitelně, inkoustem na jednu stranu papíru.

J. Krepl, Rudice:

O divadle. Divadlem zabývá se dnes každý. Každá jednota, každý spolek, nemá-li dosud, zřizuje dram. odbory. Proč? Poněvadž cítí každý, že běží u nás o vytvoření českého hereckého stylu, a to nejen hereckého a scenického, ale i režijního. V každém případě jest ale třeba, abychom při veliké snaze nezapomínali na účel a smysl divadla, nýbrž hleděti všichni vytvořiti i z těch malých ochotnických divadel stánky umělecké a poučné, a ne místa prázdného pobavení. Naše divadla ochotnická nejsou vždy divadlem ve smyslu moderního divadelnictví, neboť pomíjí se hlavní účel dnešního divadla: „slovo tělem učiniti“. Jsou ve velké většině zdařilým odříkáváním textu. U všech herců je příliš mnoho instinktu a pudů napodobovacího, theorie pro dnešní divadlo nemožné. Nuž, chceme-li divadlo hrát, tedy vpřed, ale s duchem času k vyšším metám a cílům. Nehrejte proto, aby sál a pokladna byla plná. To není účelem divadla. Hleďte ztělesniti mrtvá slova spisovatelova, která sama o sobě neznamenaň ničeho, ale provedením dramatu na jevišti uskutečniti psané. Tím učiníte z díla uměleckého skutečné umělecké dílo. Nenapodobujte. Jest to theorie v dnešním divadle naprosto zaniklá. Dnes nahrazuje ji mysl. Na jevišti je třeba lidí myslících, kteří vžijí se do situace osoby, kterou představují, a prožívají celý děj své osoby. Smějí se i pláči celým svým nitrem s ní. A jedině tak, docílí se dojem u obecnstva. Pomáhejte všichni! Je třeba spolupráce všech, kdož hrají. Je třeba, aby všichni herci i režisér spíati byli jedinou myšlenkou, předvésti to nejlepší, co dovedou. Všichni být co jeden celek, ale přec někdo, kdo přehlíží celý ten rámec hry opravuje a uvádí do souladu všechny prvky; a to má a musí být režisér. Nemyslete, že každý dovede hrát divadlo bez předběžných vědomostí, nebo, že kdo dvakráte—třikráte hrál, je nanejvýš schopný k úkolu režiséra. Myslím, že tento úkol těžký a zodpovědný chápe

plně málo lidí. A ještě víc: nemyslete, že také každý divadlu rozumí. Věnujte sehraným divadlům kritiku. Pište, ale jen a jen o hereckých výkonech, upozorňujte na chyby a přednosti toho či onoho, a tím se učte. Pište opravdové rozborů větších výkonů hereckých. Hleďte uměleckých pokladů režijních i scénických. Mějte všichni více kritičnosti, hlavně pak sebekritiky ve všech konáních v divadle. V žádném případě nepřipouštějte na prkna herce recitačního systému, ale herce — myslitele. Jest třeba více lidí jemně citících a myslících. Hleďte zaměstnat u diváků nejen sluch, ale i oko a smysly, ladným, působivým přípravěm jeviště, resp. pokojů, sfní a krajín, v nichž se děj odehrává. Toť starost, (velká starost) režiséra. A pak teprve uvidíte, jak hra na oko složitá vyzní co jediný mohutný akord a bude dějem a všim prostá, jako život sám.

Staněk Koudelka, Uh. Ostroh:

Z Uh. Ostrohu. Podávám různé zprávy zábavního odboru uh. ostrožského. Náš odbor byl ustaven r. 1897, odtud se datují jeho zápisky. Jak byl založen, o tom se rozepisovati nebudu, potřeboval bych k tomu více čísel Věstníku. Podám jen krátký nástin vykonané letošní činnosti. Jarní divadelní veselohru zahájili jsme veselohrou od Baldyho „Můj mužíček je anděl“. Hra tato je dobrá a doporučuji ji pro venkovské odbory. Dne 1. dubna se hráli jsme operetu „Ženská vojna“ od Starého-Marhule. Tato venkovská opereta vykonala svou povinnost. Bratři i sestry shostili se velmi dobře svých úloh mimicky i zpěvně. Hudba, sbory i sola jsou melodická — zájem obecnstva je upoután pak v prvé řadě polícajtem Bartuskem a jeho ženou. Jeho bojovná nálada v nepřítomnosti své ženy působí nadmíru žertovně. Mohu též plně doporučiti. Později se hráli jsme se školními dětmi výpravnou pohádku od Plumlovské „Zlatá nit“. Zde je hlavní bohatá výprava, pro malé jeviště hodí se méně. Dne 5. srpna se hrána opět veselohra od Brandesa „Charleyova teta“. Tato stará hra vždy a všude se uplatní. Dne 14. října se hrál náš odbor dobrou veselohru „Velbloud uchem jehly“, od Langra. Po prvé si u nás zahrál jako host br. Hylský z Uh. Hradiště, který si rázem zjednal veškeré sympatie našeho obecnstva. Měli bychom na něj žárliti, ale z důvodů bratrských nesmíme. Hra byla dobrá a pro naše vybiravé obecnstvo se výborně hodila. Dne 28. října se hrál u nás divadelní odbor Sokola uh. hradištského veselohru od Stolby „Zločin v horské boudě“. Tato hra se sice pro tento den nehodila, ale z různých důvodů jsme se k tomu odhodlali. Bratři a sestry ukázali u nás obdivuhodnou zdatnost. Bylo ihned viděti, že jsou zkušení herci. Výkon jejich byl místy přímo stňující a přímo živostí hýřil. Zanechali u nás velmi dobrý dojem. Všichni podali své úlohy co nejlépe. Výkonnost herců výborná, ale obsahově je kus tento slabý a pro odbory, kde nemají vyspělé síly a obecnstvo pro divadla vyspělé, bych kus tento nedoporučoval.

Nyní připravujeme Scheingflugovo drama „Mrak“ a hru ze života legionáře „Po pěti letech“. Věc slibná se zpěvy a tanci. Též cvičíme operety, s kterými se vytašíme tuto zimní sezonu. Tolik chtěl jsem podati v našem zábavním odboru.

Listárna div. hlídky. Br. St. Koudelkovi v Uh. Ostrohu. Druhou část tvého příspěvku jsem neotiskl, jelikož chceš, abys své cenné vědomosti (maskování, výchova herců atd.) v obsáhlejším referátě podal na schůzi režisérů celé župy. Nepřijde-li k ní, zasílej laskavě referát y a pojednej o každém zvláště. — Podobně zahrň v referátě i otázku žup. div. knihovny.

Br. J. Kreplovi v Rudicích a F. Vaňurovi v Nedakonících: Příspěvky stručné, věcné jsou vítány. Těším se na Vaši spolupráci. Všem přispívatelům: Jen s chutí. Práce společná blaží!

Zdar!

Hlídkář.

Velká 1923.

BIOGRAFY.

Řídí tel. jednota Sokol (kinoodbor) v Uh. Ostrohu.

Osvětlení: Ve všech částech podniku budiž užíváno výhradně světla elektrického. — El. osvětlení hlediště buď tak upraveno, aby mohlo jak z místnosti pro přístroje, tak z jednoho místa hlediště, v jehož blízkosti dle stále jedna osoba personálu podniku, v činnosti býti uvedeno. Čekárny, předsině a komunikace mimo hlediště nesmí býti zatemněny; hlediště smí býti jen poton zatemněno, pokud toho vyžaduje zřetelnost obrazů. V hledišti rovněž i ve vnějších komunikačních chodbách a na schodech musí býti výpomocné osvětlení. Toto musí býti tak umístěno, aby byly cesty k východům dobře osvětleny. Všechny dveře východů z hlediště buďtež označeny červenými, výpomocnými lampami. Volně visící lustry nesmí se v hledišti umísťovati.

O větrání hlediště buď postaráno přiměřeným a vydatným způsobem a to, nestačí-li přiměřené větrání, zřízením el. větradel. Též vedlejší místností buďtež přiměřeně větrány.

Záchody. Pro diváky musí býti zřízen přiměřený počet záchodů s vodním splachováním a dostatečným větráním a musí pro mužské a pro ženské pohlaví býti odděleny.

Podlahy hlediště a vedlejších místností nesmí býti pokryty koberci.

Ohlašovací požární. V podnicích s prostorem pro více než 800 osob, musí se nacházeti el. přístroj na ohlašování požárů.

Hasivo: V hledišti a jeho vedlejších místnostech musí, — pokud není hydrantové zařízení — býti připraveno jednoduché hasivo.

Lékařská pomoc. Pro první pomoc musí se na vhodném místě nacházeti přiměřeně zařízená skříňka s léky.

Zároveň kouření musí býti nápadným způsobem ve všech místnostech vyznačena.

Pravidelné větrání: Mezi dvěma představeními musí nastati přestávka aspoň 10 minut, v přestávce budiž hlediště náležitě provětráno.

Prostor pro přístroje musí jak od hlediště, tak od jeho vedlejších místností úplně býti oddělen, zcela ohnivzdorně zařízen a výdatně větrán. Prostor pro přístroje musí býti tak veliký, aby tam měl operatér nejen potřebný prostor ku předvádění obrázů, nýbrž aby mohl nerušeně i jiné práce prováděti. Nejmenší výměra tohoto prostoru činí 2·50 m šířky, 2 m hloubky a 2·20 m výšky. Prostor pro přístroj musí míti vlastní, od hlediště a čekáren úplně oddělený vchod, který se dá uzavřítí na venek se otevírajícími, ochrannými dveřmi proti ohni. Je-li místnost pro přístroje přímo z ulice nebo ze dvora přístupná a nevedou-li podélní průchodní cesty, dostačí k uzavření obyčejné, na venek se otevírající dveře.

Místnosti pro přístroje smí býti spojena s hledištěm toliko nutnými, pokud možno co nejmenšími promítacími otvory a otvorem pozorovacím, silným sklem opatřeným. Spojovací otvory musí býti zabezpečeny železnými šoupáky nebo klápkami, které jsou tak upraveny, že se při vzněti filmu samočinně uzavrou. V místnosti pro přístroje je zapovězeno kouřiti a uschovávatí lehce hořlavé předměty, — kromě filmu pro jedno představení potřebných — a vytápěti místnosti otevřenými ohnišky. Opravy na filmech s použitím zaponového laku, acetonu atd. buďtež toliko s největší opatrností prováděny. Svitky filmu buďtež uschovány v plechových krabicích, které leží v ohnivzdorné schránce, co nejdále od přístroje postavené. Převíjeti film v místnosti pro přístroje za přítomnosti obecnstva v hledišti se zapovídá. Je-li podlaha místnosti pro přístroje kovová, musí býti pokryta nespalitelnou isolační látkou.

Promítací přístroj. Ku předvádění musí se užívati toliko přístrojů, které byly vyzkoušeny zkušebním komisařem od některého politického úřadu zemského.

El. instalace. V místnosti pro přístroj budiž umístěna řádná deska, na které se smí nacházeti toliko k obsluze promítací přístroje potřebná měřidla, zapínače, pojistky a uklidňovací odpor. Všechna pevná vedení v místnosti pro přístroje, musí býti uložena v kovových trubcích.

Hasivo. V místnosti pro přístroje musí býti pohotově nádoba na vodu aspoň 20 l, pak napuštěná hasičská přikrývka asi 2 m² velká.

Tolik zatím o zákonitých předpisech, jež nutno přísně zachovávatí.

V dalších článcích hlídky pojednáme o daních, o vedení podniku, reklamě, o výběru filmů atd. Mk.

ZPRÁVY A POKYNY ZE ŽUPY.

Schůze předsednictva sokolské župy Komenského konala se v neděli 6. t. m. v Uh. Hradišti.

Přítomni: Dr. Kozánek, Rychman, Hlobil, Staša, Sátorová, Ondráček, Dušek, Dr. Kocián, Konečný, Kožík, Šiška, Blažek. Omluveni: Sudek, Kladničková, Antoš.

Schůze zahájena věnováním posmrtné vzpomínky zvěčnělému starostovi jednoty v Otrokovicích bratru Konstantinu Mrázkovi.

Ze zprávy jednatelské: Profesorský sbor filosofické fakulty Masarykovy university děkuje za projev proti přeložní z Brna. Zápis o schůzi minulé přečten a schválen. Vyhověno žádosti pobočky v Žeravicích, aby přidělena byla jednotě ve Bzenci s podmínkou, že táž do konce roku zaplatí mateřské jednotě v Kyjově losy loterie Tyršova domu. Žádost pobočky na Velehradě o pomoc při stavbě vlastního stánku vyřizena tím, že doporučí se mateřské jednotě v Uh. Hradišti, aby pobočce pokusila se obslati materiál za režijní ceny a poskytla bezúročnou půjčku z vlastních fondů. Valné schůze v Kunovicích 20. ledna účastní se br. Ondráček, ve Velké 6. ledna br. Sudek. Usnešeno doporučiti jednotám vzájemnou učňovskou akci se župou Podkarpatské Rusi. Jednotě v Püchově povolena sbírka v oblasti župy, když si ji provede sama.

Ze zprávy cvičitelského sboru: 11. listopadu konána podzimní valná schůze pracovní, která se usnesla, aby jednoty a pobočky, které neobeslaly schůzi, byly pokutovány obnosem Kč 50. — a ty, které neobešlou okrskové nebo župní kursy Kč 100. — Nepomohou-li ani pokuty, budou liknavé jednoty a pobočky rozpuštěny. Schváleno předsednictvem v plném znění. V roce 1924 budou župní závody.

Ze zprávy vzdělavatele: Schůze předsednictva bude svolána začátkem příštího roku. Zprávy od okrskových vzdělavatelů jsou uspokojivé.

Ze zprávy pokladníka: Pohledávky u jednot a poboček dostoupily nebývalé výše 24.000. — Kč vzdor tomu, že byli dlužníci již čtyřikrát upomenuti a upozorněni také v župním věstníku. Schválen ostrý postup proti těm, kdož dlužné obnosy do konce roku nevyrovnají (vyřazení z úrazového pojištění ČOS., případně vůbec ze župy). Jednotě v Koryčanech připsáno k dobru z roku 1921 Kč 40. — Zamítnuto odvolání jednoty v Hluku proti předepsání pokuty Kč 50. — za nehlášení Cyrila Dřilka do katastru župního (pokutu předepsala ČOS.) Rovněž tak žádost

Jednoty ve Velké, aby jí vráceny byly úrazové příspěvky zaplacené v roce 1921 — 1922, za členy uvedené sice v seznamech členstva, ale ohlašovací lístkem neohlášené.

Ze zprávy menšinového důvěrníka: Jednota v Luhačovicích stala se ochránitelkou menšin. jed. v Novém Městě u Bohumína.

Ze zprávy člena výboru ČOS.: Lhůta ku ohlášení pojištění žactva u soukromých pojišťoven prodloužena ČOS. do konce roku. Jednoty v Domaníně, Komně, Nivnici, Slavičíně, Velké, Újezdě, Bohuslavicích a Vlčnově vrátily losy loterie Tyršova domu; předsednictvo usneslo se proto, aby jednoty vyžádaly si losy znovu zpět a pokusily se je rozprodát i mezi nečleny, případně aby pořádaly ve prospěch loterie divadla, akademie atd. Ostatní jednoty vyzvány znovu, aby nevracely ani jediného losu a za platily je případně z pokladny spolkové.

Ze zprávy tajemníka: Usnešeno doporučiti jednotám a pobočkám letáčky pro žactvo „Naděje vlasti“. Na přání administrace časopisu „SOKOL“ uveřejňujeme jednoty a pobočky, které dluhují tyto obnosy: Bojkovice Kč 60.—, Domanín 60.—, Koryčany 60.—, Kunovice 90.—, Lipov 60.—, Nechvalín 60.—, Uh. Ostroh 460.—, Strážnice 120.—, Temnice 30.—, Veselí n. M. 60.—, Vlčnov 60.—, Žlutava 30.—. Časopis vůbec neodebírají: Archlebov, Bánov, Blatnice, Blatnička, Březolupy, Břesovice, Bzová, Halenkovice, Havříce, Hradčovice, Ježov, Kožušice, Krhov, Lhota Hroznová, Lipová, Louka, Nedakonice, Osvětimany, Nivnice, Ondřichovice, Polešovice, Pozlovice, Slavkov, Spytínov, Stavěšice, Svatobořice, Sardice, Tečovice, Velehrad, Znorovy, Žadovice-Kelčany, Želetice, Žeravice. Úrazový odbor ČOS. zamítl vyplatiti podporu bratru Cyrilu Dřínkovi z Hluku proto, že byl úraz pozdě hlášen a dotčený má právo žádati náhradu Kč 240.— od jednoty. Vyplatil dorostenci z Kyjova Kč 130'50, členu z Kyjova 680.—, Břesovic (úmrtním) 10.000.— a 340.— invalidní odškodné ses. z Pítna 4000'— Kč. Uh. Brodu 110'—; zamítl úraz br. T. Kohůta z Velké protože nebyl hlášen do kat. žup. Má právo žádati odškodné Kč 320.— od jednoty. Statistika: Přibylo letos 764 nových členů, přestupem 106, vystoupilo 715, dnešní stav jest 7495. Pobočka v Tečovicích není dosud ustanovena.

Z volných návrhů: Povoleno příspěvek na okrskové kursy; výši ustanoví evičitelský sbor župní. Účastníkům závodů 3. okrsku rozdány budou diplomy.

Všechny jednoty (pobočky ne) hlase ihned župě, máte-li již zemskou správou politickou schváleny nové vzorné stanovy nebo bylo-li jednotou o schválení zažádáno. Lhůta uplynula 30. června 1923.

Správní výbory jednot upozorňujeme, aby valné schůze svolaly nejdéle do konce února 1924; valná schůze župní koná se jako obvykle poslední neděli v měsíci březnu. Členové župního předsednictva účastní se valných schůzí jednot, budou-li tyto včas župě ohlášeny. Valné schůze poboček jsou mateřské jednoty povinny obeslati členy správního výboru. Do správních

výborů buďtež voleni bratři a sestry, jimž práce sokolská není přítěží, nýbrž samozřejmou radostnou povinností.

Jednoty a pobočky hlasejte nejdéle do 15. ledna 1924, jak velký počet župního věstníku má býti zaslán v roce 1914, aby redakce mohla stanoviti pevný náklad 1. čísla. Důležité neopomeňte! Víte-li o některých firmách, které mohly by inserovati v župním věstníku, upozorněte je, nebo oznamte redakci jejich adresy! Je to ve Vašem vlastním zájmu; bude-li dost inserátů, budeme moci snížiti předplatné.

Pokladníci vyrovnějte nedoplatky jistě do konce roku, aby knihy mohly býti bez zbytečného přenášení uzavřeny. Dlužníci budou vyjmenováni v lednovém čísle župního věstníku, jako vzory nepořádku. A konečně ty jednoty, které této poslední výzvě nevyhoví, budou 1. lednem vyřazeny z úrazového pojištění COS., případně vůbec ze svazku župního.

Sklad knih sokolské župy Komenského v Kyjově poskytuje 1. lednem 1924 počínaje 5% srážku při odběru knih v ceně Kč 50.— při odběru desíti výtisků téhož díla ještě dalších 10%. Využijte plně a objednávejte výhradně v župním skladě knih!

Pokyny a vysvětlení, k formulářům pro seznamy členstva z 31. prosince 1924, číselným výkazům ze dne 31. prosince 1923, ohlašovacím lístkům pro členy a členky nově do org. sokolské se hlásící na rok 1924.

Formuláře pro seznamy členstva z 31. prosince 1923 musí býti vyplněny dvojmo, seznam členstva musí býti sestaven dle abecedy, zvlášť muži, zvlášť ženy, čitelně napsán, s vypsaním dat (tedy i den a měsíc narození, nejenom rok) u bratří pak i jejich zaměstnání. Do seznamů těchto buďtež zapsáni všichni členové, muži i ženy (dorost však nikoliv), kteří dne 31. prosince 1923 skutečně byli členy jednoty. Vyplněné seznamy musí nám býti zaslány dvojmo zároveň s číselnými výkazy nejdéle do 24. ledna 1924. Počet členů v seznamech zapsaných, musí souhlasiti s počtem zapsaným v číselném výkazu.

Číselné výkazy ze dne 31. prosince 1924 obdrží každá jednota po 3 výtiscích i pro své p. bočky. V důsledku řádu pro pobočky, otištěném v 6. čísle Zpravodaje ČOS. udá jednota ve svém číselném výkaze počet veškerého členstva souborně i se členstvem v sídle pobočky, pobočka pak otázky týkající se počtu členstva (otázky 3—10) nezodpoví. Jednoty vrátí nám dva výkazy řádně vyplněné nejdéle do 21. ledna 1924. Jeden výtisk pak ponechá si každá jednota pro svůj archiv.

Ohlašovací lístky pro členy a členky nově do org. sokolské se hlásící na rok 1924. Ohlašovací lístky jsou tentokrát dvojité. Jak se s nimi manipuluje, vyznačeno je na „Stvrzence“. „Stvrzenky“ mají býti jednotám kontrolou, že vyplněný ohlašovací lístek správně do župy došel. Těchto ohlašovacích lístků zasiláme jednotám (pobočkám ne) dostatečné množství.

Upozorňujeme znovu, že ohlašovacími lístky hlásí se jen členové a členky nové do org. sokolské se v roce 1924 hlásící a pak ti, kteří přestupující z jiné jednoty překročili lhůtu 6ti neděl, aniž by se do jiné jednoty v době hlásili. Ti pak, kteří z jiné jednoty přestupují do druhé v době 6ti neděl nehlásí se ohlašovacími lístky těmito, ale jen lístkem (tiskopis č. 20.) „Ohláška přestupu“, jichž zasiláme všem jednotám rovněž dostatečné množství. Noví členové hlásí se do katastru župního nejdéle do 3 dnů po přihlášce za člena a ne až po uplynutí doby zkušební. (Viz příručku pro činovníky). Jednoty mohou zasílati ohlašovací lístky jako tiskopis dle výnosu ministerstva pošt. a telegrafů z 15. XI 1921 č. 37476 VIII.—1921.

Vyúčtování ohlašovacích lístku z roku 1923 a vrácení nepoužitých a pokažených staniž se do konce roku.

Štěpán Cibulka, tajemník.

Bratřím činovníkům jednot! Blíží se konec roku. Co nejdříve budete musit přikročit k zaslání jmenného seznamu svých členů a číselných výkazů k sestavení župní statistiky. Uvědomte si, že toto vše musí být zasláno župě do 21. ledna, abych mohl statistiku župní do lhůty Č. O. S. stanovené, t. j. do konce února zhotoviti. Výmluvy jakéhokoliv druhu nemohou býti uznány vůbec. Je to prostě povinnost jednotlivých činovníků a mohou-li této povinnosti některé jednoty dostáti, pak mohou jí dostáti všechny, jen chtějí a nestěžovatí pak práci činovníkům v župě. Výkazy buďtež vyplněny správně, ne bezmyšlenkovitě, aby nebyly v nich uváděna čísla ze vzduchu a já nemusel je znovu přepočítávat, upravovat a bezvýsledně dopisovat. Uvedu zde některé případy z loňských výkazů: v některých jednotách měli cvičící muže, dorost, ženy i dorostenky, ale ani jednoho cvičitele, naopak jinde zase měli 12 cvičících členů, z těch 8 cvičitelů a 2 pomahatele. Ve více pobočkách měli větší průměr cvičenců než zařazených, v jedné dokonce měli u žen zařazený 4, ale průměr 22, dorostu zařazený 10, ale průměr 55, jinde zase měli zařazený 16, průměr 15, což by sice odpovídalo, ale při průměru 15 měli úhrnnou návštěvu v 26 hodinách 48 členů; a opět jinde rubriku cvičební místnost docela klidně vyplnili „místnost najatá“. Je vedlejší zda máte místnost najatou, nebo zda jí užíváte zdarma, hlavní věc je, kde cvičíte, zda ve škole, v hostinci, v soukrom. domě a pod. Takových a podobných případů bylo mnohem více. Bylo nutno znovu dopisovat, dotazovat se a čekat na nekonečnou odpověď, která v mnoha případech nedošla vůbec. A z takových výkazů se má pak dělati statistika. Proto rozum do hrsti, výkazy řádně a včas vyplniti, zaslati a nestěžovatí práci. Nevíš-li si s tím rady, pak se zeptej v jiné jednotě, abys zase nenapsal něco — k ničemu.

Na zdar!

Frant. Šiška, žup. statistikář.

ZPRÁVY Z OKRSKŮ.

II. okrsek. Schůze cvičitelsk. sboru okrskového konaná dne 25. listopadu 1923 v Uh. Ostrohu. Zastoupeno 10 jednot a poboček (ženy pouze z Veselí n. Mor.) ostatní jednoty a pobočky neomluveny. Zápis o poslední schůzi čten a schválen. Okrskový kurs bude pořádán v Uh. Ostrohu a stanoveny neděle 9., 23. a 30. prosince t. r. vždy od 9.—12. hod. dop., od 1.—5. hod. odp. Další neděle se stanoví při kursu. — Usneseno při pozvání do kursu upozorniti br. jednoty a pobočky na usnesení valné schůze cvič. sboru župního na trestné pokuty při neobeslání kursu. V kursu budou přednášeti: br. okrskový náčelník, br. Bystřický, případně br. Sudek, ses. župní náčelnice, a ses. Janíková. Zimní pochod. cvičení okrsk. usneseno odložit až po kursech. Br. okrskový náčelník upozorňuje, aby tělocvičné besídky a akademie, pokud která jednot a pobočka je hodlá pořádati, odbyly se v prosinci neb v lednu, neboť pozdější čas musí býti věnován nácviku pro župní závody a slet, což jednohlasně schváleno. Konstatováno, že přes zimu nemohou cvičiti jednoty a pobočky: Domanín, Nová Ves, Temnice a Znorovy. Ve většině návržích přijato, aby br. jednoty do příští schůze okrskové podali žádost o přidělení okrskového cvičení v r. 1924, a ses. místonáčelnice žádá přítomné zástupce jednot o udání cvič. hodin žen v okrsku. S.

Cvčitelský sbor III. okrsku župy Komenského konal 18. listopadu 1923 schůzi ve St. Městě v hotelu Vraný. Nezašoupeny odbory: Březolupy, Polešovice a Spytinov. Br. náčelník podal zprávu o letní činnosti. Okrsek pořádal 13. května za účasti 578 osob tajný výlet a 23. září závody v těl. prostém, jichž se účastnilo 41 mužů a 40 dorostenců. Celkový výsledek závodů byl slabý a byl zaviněn nedostatečnou přípravou. Neúčast venkovských jednot a poboček svědčila o nedostatku dobré vůle a chuti k práci. — Pobočkám, které bez ohlášení pořádaly veřejná cvičení, bude udělena důtka. — Mateřská jednot napajedelská vyšetřila poměry ve své pobočce ve Spytinově nevykazující žádné činnosti a podá župě příslušný návrh, jak se spytinovskou jednotou naložiti. — Zpráva ses. náčelnice, pro její nepřítomnost a nedodání zprávy, přednesena nebyla. Ses. náčelnice bude vybidnuta, aby plnila řádně své povinnosti. — Ve dnech 2., 9., 16. a 23. prosince budou uspořádány cvičitelské kursy v Napajedlich a v Uh. Hradišti. Pořádáním dvou kursů bude umožněno vyslati více účastníků. Očekává se, že zejména slabší jednoty a pobočky této výhody využijí a kurs čteně obešlou. — V zimních měsících uspořádán bude výlet, jehož program vypracuje technické předsednictvo okrsku. Na zdar! Vařura F., okrsk. zapisov.

Vzdělávací činnost III. okrsku. V neděli 11. listopadu

svolal jsem do Napajedel br. vzdělavatele jednot a poboček. Z 18 se jich dostavilo jenom 6 a 1 bratr se omluvil, Ostatních 11 neuznalø za hodno svoji nepřítomnost nějak odůvodniti. Žádám, aby dobrovolná kázeň sokolská byla dodržována. Zároveň prosím, aby bři vzdělavatelé, jestliže tak dosud neučinili, provedli s nově přistouplými členy ideový rozhovor co nejdříve; tento rozhovor (škola sokolská) končí se slibem bru. starostovi vykonaným. Liknavé br. vzdělavatele pozvu ještě jednou na některou z přístích neděl a doufám, že se všichni na schůzi informační do Napajedel dostaví.

J. Nosek, okrsk. vzdělavatel.

Z JEDNOT.

Z Napajedel. K vůli ujasnění poslední zprávy z jednoty naší, uveřejněné v župním věstníku, podávám jako dodatkem vysvětlení k některým bodům zprávy, která budí dojem nepořádku v jednotě. V kritice akademie vytknuta byla nepřipustnost pětičlenného družstva s jedním bratrem z cizí jednoty. Jednota naše krátce před akademií ocitla se odchodem as 12 bratrů z jednoty (buď na vojnu, neb za svým povoláním mimo Napajedla) v kritické situaci. Bratr „z cizí jednoty“ byl po dlouhou dobu našim členem, rovněž členem závodního družstva na mezisletových závodech, kde získal odměnou diplom. Ježto došle diplomy se měly dle ústní domluvy s br. župním náčelníkem rozdati na této akademii, byl nedávno odešlý bratr pozván k odevzdání diplomu. Tím se stalo, že jsme jej přibrali do početně zeslabeného družstva na bradla, kde se plně uplatnil. Nahodilá nehoda v provedení sestavy stane se i cvičenci nejlepšímu a dotýčný bratr ku cvičení připraven byl. Sestavy na bradla volené byly měsíc před akademií, takže na změny v poslední době nebylo pomyslení. Rovněž k symbolickému cvičení „Boj za svobodu“, připouštím, byli slabší cvičenci, avšak „Doudova devítka“ vyžaduje cvičence vyspělejší; u obého byla snaha po provedení ta nejlepší, což se, díky bratrům, povedlo. Práce v jednotách venkovských jest v nynější době velmi těžká, zvláště dolehne-li na jednotu krise. Má-li býti překonána, jest třeba hodně pracovníků. Tu nutno povzbuzovati a neodjímati chuť k práci. Tolik na vysvětlenou! Na zdar!

Svejčara Josef, náčelník jednoty.

Z Bánova. Také zde mění se poměry od doby, co založena tu pobočka jednoty uherskobrodské. I naše obec jmenována ve velké řadě obcí, vysílajících své borce na sokolské cvičiště, obcí, snažících se nezůstatí posledními v činnosti, věnované dobru národa, republiky, demokracie. Jeden z dokladů viděli jsme 18. t. m. při příležitosti skládání sokolského slibu nového členstva našeho. Po přednášce bra. K. Klvače z Uh. Brodu o „Sokolství a jeho vývoji“ a proslovu místního vzdělavatele bra.

F. Svatoně o „Povinnostech Sokolových“ odebrali se zástupci mateřské jednoty, naši činovníci, noví členové i hosté do školy, kde uspořádána malá domácí slavnost. Byla milá nám přítomným intimním rázem pěkné chvíle, radostná přítomností nových bratrů, právě přicházejících, aby přidali se k nepřehledným šikům Sokolstva. Slíbili slovem a dotekem praporu, národními barvami vyzdobeného, i podáním ruky náčelníku mateřské jednoty br. F. Ondráškovi, že půjdou uvědoměle za tím praporem v každou dobu, vždy památující cílů bratrstva, jak vyzvání právě proslovem náčelníkovým. Hosté z mateřské jednoty byli překvapeni po slavnosti improvisovaným domácím koncertem, netušíce, že uslyší zde Dvořákovo kvarteto, arie ze Smetanových oper, přednesené nadaným pěvcem, i jiné skladby, po jejichž vážných myšlenkách ovšem zazvonilo také mládí rolníčkami humoru. K.

Z Uh. Hradiště. Vzdělávací činnost za měsíc listopad jeví se takto: Proslovů před šikem bylo 7. V osvětové sokolské škole probrána byla thema: 1. Dějiny Sokolstva (br. Fr. Kožík), 2. Podstata Sokolství (br. A. Cablík), 3. Organizace Sokolstva (br. A. Cablík), 4. O odznaku, kroji a poměru k jiným spolkům (br. Rezníček). Rozhovor se vzdělavatelem podrobilo se 7 sester a 7 bratrů, celkem 14 nových členů. Veřejná tělocvičná hodina, při níž odevzdány byly župním náčelníkem br. Stašou a župní náčelníci ses. Sátorovou závodníkům diplomy z mezisletových závodů v Praze, byla obrazem poctivé a opravdové práce. Večirek, pořádaný na památku šedesáti br. V. Bartoně, za hojně účasti staršího i mladšího členstva, dýchal srdečností. Na programu byly: sbory, proslov starosty br. Dr. Kociána, jednoaktovka a hudba trubačského sboru Sokola. Dramatický odbor Sokola se hrál za režie br. Tomana divadelní hru „Páni“ od A. Horákové; loutkové divadlo zahájilo zimní sezonu hrou „Tři princové na útěku“ za vedení svého principála br. Horáka. Na zdar! A. C.

Z Kyjova. V neděli 9. t. m. připravil Sokol Kyjovjanům pěkný večer. Měl šťastnou ruku ve volbě kusu a ještě šťastnější rozdělení úloh. Hra „Jejich štěstí“ od Hilberta je jemně propracovanou hrou ze života, ne sice s každodenním příběhem, však jemná v řeči, jednání. Žena mnohdy není šťastnou i v okolí, v němž je milována, duši její chybí něco, chybí někdo, kdož by ji cele doplnil. U ženy jemné, hluboce vzdělané a založené je to duše, jež hledá duši, jež dá duši za duši. A manželství, byť i na povrchu klidné, vzorné jeví se zakaleným, není-li zde pojiťka — dítě. A vyskytne-li se duše, jež rozezvučí duši její, kdož by soudil a odsoudil tu, která přivine se k muži vysněnému, byť i bratr mužův to byl. Osud spřádá nitě dále a rozuzlí je konečně muž — inteligent, jenž chápe, že lásku vynutiti nelze a smíří se s osudem, jaký právě přišel.

Úloha paní Věry je po stránce psychologické nejlépe propracována. Rozum je z počátku vůdčí hvězdou její! jakmile promluví však city, jde za nimi pevněji než muž. S. Černá ukázala

v úloze této, že i velké, těžké úlohy mohou jí býti svěřeny. Pochopila duševní trýzeň paní Věry úplně. Neviděli jsme ji sice tolikrát na prknech, ale slibujeme si od věřejšího jejího vystoupení mnoho. Našla dobrého partnera br. Cibulku. Domnívali jsme se, že jej, kdys tak ochotného pro vše dobré a pěkné, vícekrát na jevišti nespatriíme. Bylo to tuším ve Vrchlického „Exulantech“ v roli Rašína, kdy zapsal se v paměť všem, kdož jej toho večera viděli. Tehdy z neznámé nám příčiny prohlásil, že více hráti nebude. Děkujeme mu, že úmysl svůj zrušil a že jej zajisté častěji spatříme na prknech divadelních. A br. Petr? Ten patří vždy k těm, kdož pro dobrou věc se obětují. Klidné úlohy, jež však dovedou rozrušiti; to úlohy jeho. Velmi pěkně uvedl se br. Zahradník a br. Dufek. Všechny úlohy byly dobře rozděleny. Radíme však výboru, by co nejvíce mladých br. a s. bylo zasvěcováno do služeb Thalie. Staršího pokolení herců kyjovských již není, již vymřelo, byť i jeho představitelé dosud žili, nutno starati se o dorost. A nikomu více neprospěje, než členstvu samému. Může býti něco vyššího, než když hoch-děvče ztráví večer ve zkoušce, kdy celé dny nutno mysliti na div. vystoupení, kdy nutno se učiti úloze, kdy domnívali se, že zavřením bran školních úloha učení se je skončena. Může býti morálnější výchovy, než učiti se mluvíti krásnou řečí literátů, večer ztráviti v kruhu druhů, kteří večery po práci neobětují za zisk ni slávu, nýbrž prostě konají, co byli si stanovili? Zasvěcujte mladé lidi, vyberte takové kusy, kde i mladých více je potřebí, vždyť maličká úloha je kolečkem ve velkém stroji hodinovém, kde každé kolečko nekoná tu nejviditelnější práci, však i bez něj by stroj se zastavil. A v neposlední řadě nutno vysloviti se o režii br. Šviglera a Kapouna. Byla vzorná. Zvláště mile působila úprava jeviště. Nešťastné však přeměny naše, které tak dlouho trvají. To byl kámen úrazu starého jeviště a je i nyní. Konec; Dlouho nebylo u nás tak pěkného večera, tak pěkného provedení. Všichni, kdož jakýmkoliv způsobem přispěli k tomu, zaslouží si díků.

Otrokovice. V úterý 6. listopadu odpoledne o 3. hod. doprovodilo okolní Sokolstvo za ohromné účasti jiných spolků a organizací i místního občanstva starostu jednoty otrokovické br. učitele Konst. Mrázka na poslední pouti tam, odkud není návratu. Značná sokolská účast v kroji byla nejlepším dokladem, jak zesnulý byl v kruzích sokolských dobře znám. Jako neunavný pracovník byl činným nejen ve své jednotě, ale vypomohl též i ochotně tam, kam jej bratrská okolní jednota pozvala. Byl on dobrým dirigentem zpěvu i hudby. Otrokovická jednota ztrácí v zesnulém svědomitého a pečlivého starostu; jméno jeho zůstane jí věčnou pamětí. Tak krásnými a dojemnými slovy vylíčil svého starostu u otevřeného hrobu br. vzdělavatel J. Pittner, že nezůstalo jednoho oka nezaruseného. Čest budiž jeho památce!

Ing. J. Nosek, okrsk. vzdělavatel.

Plesová pozvání!

Vstupenky

Plakáty

Kotiliony

Mašk. čepice

Objednávejte v

knihtiskárně

K. HYLSKÉHO

v Uh, Hradišti,

Mariánské nám.

Úpravou, dodáním a cenou Vás jistě uspokojí!

Tělocvičné nářadí dle Č. O. S.

přesně vyrábí a dodá br.

FR. ADAM Praha-Kunratice

Ceny konkurenční.

Výhodné splátky.

Vzorné cvičební úbory

pro žactvo, dorost i členstvo,

látky a přípravy dodá

odborný závod sokolský

MIROSLAV ZACH

Praha II., Žitná ulice.